

Ijzerhart

IJZER

HART

ROSEMARY HART

MARA LI

ROSEMARY HART BOOKS

IJzerhart

www.rosemary-hart.com

Eerste uitgave september 2020; herziene versie 2024

Copyright© 2024 Rosemary Hart Books

Auteur: Rosemary Hart, Mara Li

Omslagontwerp: Marieke Veringa

Romantische roman

Historische roman

Fantasy roman

ISBN: 9789403770734

NUR 342

NUR 343

NUR 334

Alle rechten voorbehouden. Niets uitdeze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke wijze dan ook, hetzij elektronisch,mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zondervoorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Namen en uitspraak

De mensen van Kilmacdara:

Cliona: KLIE-o-na

Aina: AWN-ja

Eamon: AY-mon of E-mon

Aidan: EJ-den

Pádraig: PA-drig

Abbán: Ab-ban

Garbhán: GAHR-van

Eoghan: O-in

Diarmaid: DEER-mid (als het Engelse *dear*)

Tadhg: TAJG (de g zoals het Engelse *god*)

Éimhín: eh-veen

Séamus: SJEE-mas

Caitlín: KAT-lien

Eireen: ai-RIEN

Róis: Rose, op z'n Engels.

In de Eikenburcht:

Cú: Koe (ironisch genoeg betekent het 'hond')

Declan: Dec-lan

Maeve: Majv

Rían: Ryan

Flann: Flan

Overige namen:

Cináed: KIN-asj

Oonagh: OE-na

Aoife: Iev

Bríd: Bried

Niamh: Niev

Gráinne: GRAN-ja

Eithne: EN-ja

Proloog

WINTER

WEER DROOMDE IK VAN VUUR.

Elke nacht voelde ik een beklemmende angst wanneer de vlammen om me heen oplaaiden. Zelfs slapend was het alsof mijn huid prikte van de hitte. Ik wist niet waarom deze dromen me steeds zo plaagden; ik wist alleen dat het iedere nacht hetzelfde was: vlammen die brullend oplaaien in een donkere nacht, waar geen maan of sterren te bekennen waren. Boven mijn hoofd cirkelde altijd een donkere schaduw, die hese kreten uitstootte. Nacht na nacht werd ik bezweet wakker. Het duurde altijd even voordat ik me bewust werd van de deken die om mijn benen was gedraaid, van mijn onrustig bonkende hart, dat langzaam zijn normale ritme weer vond.

Wanneer ik uit zo'n droom opschrok, draaide ik me op mijn rug en luisterde ik naar de kalmerende geluiden om me heen. De wind die buiten om mijn huisje jammerde en door de smalle moddersteegjes van de nederzetting fluisterde. Mijn kippen die hun heil hadden gezocht in de ren achter het schuurtje. Een hond die verderop aansloeg, misschien omdat hij het janken van de wind verward had met een verre soortgenoot. Het geritsel van de muizen in de hoeken suste me meestal weer in slaap. En als ik echt niet meer kon slapen, duurde het nooit lang voordat de kloosterklokken begonnen te slaan, en ik me daardoor weer gerust liet stellen. Dan wist ik dat ik nooit echt alleen was in de duisternis. Niet zo heel ver weg, boven op de heuvel, begonnen de broeders aan hun nachtelijke gebeden.

Vannacht was het anders. Ik schrok niet wakker op het moment dat de vlammen dichterbij kwamen. Hoe ik ook worstelde, de droom leek me alleen maar verder naar beneden te willen zuigen, alsof ik in een maalstroom terecht was gekomen.

Ook de omgeving was anders. Nog steeds bevond ik me in het holst van de nacht, maar deze keer werd ik omgeven door zwijgende bomen. De vlammen glipten tussen de stammen door en torenden boven de toppen uit, maar lieten het woud vreemd genoeg ongedeerd.

Ik schrok van een beweging. Een magere, grijze wolfshond schoot langs de bomen. Even was ik bang dat hij jammerlijk zou verbranden. Nee, het leek erop dat ook deze geheimzinnige, nieuwe aanwezigheid in mijn droom ongeschonden door het vuur kon lopen. Waar ging hij heen? Ik volgde hem, zonder zelf geluid te maken.

Boven me gleeed de donkere schaduw met me mee.

Verderop stond een hinde. Haar vacht was zuiver wit, als het licht van de volle maan. De grijze hond liet een zacht gejang horen en de hinde trilde. Met afschuw keek ik toe hoe ze sidderend op de grond zakte en door het vuur verslonden werd.

Toen daalde de donkere schaduw eindelijk naar beneden af. Het was een kraai. Zijn veren glansden in het rossige licht. Bloed kleefde aan zijn verendek en aan zijn borst, waar een gapende wond te zien was. Vanuit die wond kronkelden wormen naar buiten. Misselijk wilde ik me omdraaien, maar de droom liet me nog niet gaan. Zodra de kraai zijn dolkachtige bek opensperde om opnieuw een rauwe kreet uit te stoten, zag ik dat ook daar wormen kronkelden en wriemelden. En zijn ogen, die eerder nog levendig hadden geglimmen, zagen er doods en rottend uit.

Mijn maag wilde zich omdraaien. De kraai staarde me even indringend aan, alsof hij mij probeerde in te schatten. Toen hij zich eindelijk omdraaide en aan het vlees van de dode hinde begon te pikken, ontdekte ik twee grote, gouden munten op de grond. Ze schitterden in het licht van de vlammen. Wat een vreemde wending had deze droom genomen.

Mijn leven lang had ik koperstukken in mijn buidel gehad, en als ik geluk had soms ook een paar zilverstukken. Deze gouden rijkdom glom me verleidelijk toe. Ik zou de rijkste vrouw in Kilmacdara worden. Ik zou een grote boerderij kunnen kopen, met al het vee dat ik me zou wensen en zelfs een paar knechten om het land te bewerken. Ik zou de duurste stoffen kunnen kopen en nog fijnere handelswaar kunnen verkopen op de markt van Finnians Kruispunt. Ik wilde me bukken, een hand uitstrekken om de dikke munten op te rapen. Ik wilde ...

Hoofdstuk 1

IN DE DIEPSTE UREN van de nacht stegen de vlammen daadwerkelijk op. Ze vernielden het rieten dak van mijn kleine woning, en vernietigden het overgrote deel van mijn bezittingen.

Happend naar adem was ik wakker geworden. Voor mijn gevoel had ik nog half in mijn droom gezeten. Mijn vingers waren nog gebogen om de gouden munten op te rapen. Toen ik de hitte op mijn huid had voelen schroeien, was het niet meteen tot me doorgedrongen dat het ditmaal geen gedroomd vuur was. Ook toen ik het hese gekras van een vogel hoorde, gevolgd door paniekerige vleugelslagen tegen de houten dwarsbalken van het plafond, was dat nog geen teken voor me om overeind te komen. Pas toen de rook zich in mijn longen boorde en ik geen lucht meer kreeg, drong het tot me door dat ik écht wakker was.

Toen was ik eindelijk overeind geschoten en happend naar adem, op blote voeten, de nacht in gerend. Ik had niets anders dan een wollen omslagdoek, die ik over mijn linnen nachthemd sloeg. De nachtvorst beet in mijn huid.

‘Cliona!’ riep een schrille stem. Mijn vriendin Áine, de molenaarsdochter, rende met wapperend haar op me af. ‘Ben je gewond?’

‘Mijn wol!’ riep ik terug, terwijl de vlammen de duisternis een rossige gloed verleenden, alsof de dageraad al naderde. ‘Alles ligt nog binnen! Alles brandt af!’

Áine nam de emmer over die haar vader haar overhandigde. Om ons heen ontwaakte het dorp. Mensen kwamen naar buiten in hun

nachtkleding, met haastig omgeslagen doeken en mantels, en vulden hun emmers in de put.

Met het eerste ochtendlicht smeulden er enkel nog wat kooltjes na op de vloer. Mijn huis was als een rottend kadaver, met een volledig uitgebrand dak en een verkoalde deuropening. De stank van verbrande wol verspreidde zich door het hele dorp. De rookpluimen werden door de wind opgepakt en weggevoerd in de richting van het kasteel op de heuvel.

Verdoofd liep ik door het puin. Er leek een klem om mijn keel te zitten, die verhinderde dat ik het kon uitsnikken en me het gevoel gaf dat ik nooit meer een woord zou kunnen uitbrengen. Mijn huis, mijn eigen veilige onderkomen, de plek waar ik zo trots op was ... De voorkant had de zwaarste schade geleden. De achterkant, waar ik mijn schapenvachten, gekaarde wol en vatten goedkope verf bewaarde, was grotendeels gespaard gebleven, hoewel sommige manden niet meer te repareren waren. Er sprongen tranen in mijn ogen toen ik besepte dat ik mijn kostbaarste stofbalen kwijt was. Dat waren de stoffen die ik zo zorgvuldig had geverfd en zo fijn had geweven dat ze bedoeld waren voor een jurk voor een edelvrouw. God, waar had ik dit aan verdiend? Door mijn tranen heen staaarde ik naar de hemel, waar de dageraad zachtroze strepen trok. Was ik niet vroom geweest? Had ik niet hard gewerkt en had ik me niet altijd eerbaar getoond? Was dit een straf, of niet meer dan een bizar ongeval? Wat zou de Abt zeggen?

Mijn voet stootte tegen een gevallen dwarsbalk aan. Er glom iets in het vroege licht. Ik duwde wat puin aan de kant en raapte een zwarte veer op van de verkoalde vloer.

‘En?’ vroeg Áine. Ik had niet door gehad dat ze naar me toe was gekomen. Ze klonk nerveus. ‘Hoe groot zijn je problemen?’

Ik gebaarde naar de zwartgeblakerde resten van mijn duurste mark-twaar en dwong mezelf toen toch om wat woorden uit te brengen. ‘Ik was van plan om dit alles te verkopen, deze week.’

‘O jee,’ zuchtte Áine. Ze aaide met een vinger over de grote schroeiplekken van een baal stof, die de kleur had van een blauwe zomerlucht. ‘Zulke goede kwaliteit. Wat een verspilling.’

‘Ik zal het nu zonder moeten stellen.’ In mijn buik trok een strakke knoop samen. ‘In ieder geval heb ik het grootste gedeelte van de ruwe wol nog over. Dat zal me niet zo veel opleveren ... niet half zoveel ... maar het zal ervoor zorgen dat ik niet de hele winter op straat hoeft te bedelen.’

‘Kom.’ Áine sloeg een arm om me heen. ‘Je bent haast bevroren. Ik zal kijken of ik een jurk en een paar schoenen voor je kan vinden.’

Áine woonde in het huis achter de dorpsmolen, samen met haar broertje Eamon en haar vader Brandon. Haar moeder was twee winters geleden overleden, toen de wegen werden bedolven onder zo’n dikke laag sneeuw dat reizen onmogelijk was geweest. Ze had een zware koorts opgelopen, en was in haar bed gestorven. Sindsdien had mijn vriendin de taken van een molenaarsvrouw op zich genomen, door het graan te malen dat de boeren in ruil voor een klein bedrag bij haar brachten.

Ze leidde me naar een plek bij het haardvuur, waar ik zuchtend neerplofte. Mijn handen en voeten waren zo koud dat ze niet langer als onderdeel van mijn lichaam voelden.

Áines vader vulde de ketel op de haard. ‘Arm kind,’ zei hij. ‘Ik zal er een flinke portie pap van maken. Je zult zien dat het allemaal niet zo somber is als je eenmaal wat bent opgewarmd.’

‘Hier,’ zei Áine. ‘Pas dit eens aan. Er moeten wat gaatjes gestopt worden, maar de kwaliteit is goed. Het was van Moeder.’

Ik kwam stijf overeind en stond haar toe om me in een wollen overjurk te helpen. Ik moest de gordel tweemaal om mijn middel wikkelen voordat het paste, maar de lengte was precies goed. De wol moest ooit donkerrood zijn geweest, maar was sindsdien vervaagd naar een vaal roze kleur.

Áine moest mijn blik gezien hebben. Ze wist dat ik een hekel had aan goedkope kleurstoffen. Het was haar verdienste dat ze me niet op mijn kop gaf, maar in plaats daarvan even grijnsde. ‘Je zult je veel beter

kunnen veroorloven wanneer je weer bent opgekrabbeld. Dit is niet meer dan een tegenslag, Cliona.’

‘Een tegenslag.’ Ik slikte. ‘Vlak voor Marktdag.’ Moe plofte ik weer neer. ‘Dank je wel.’

Áine aarzelde. ‘Heb je geld nodig? Want dan kunnen Pa en ik misschien ...’

‘Geen sprake van,’ onderbrak ik haar vlug. ‘Dat zou ik niet kunnen aannemen. Jullie hebben het even hard nodig als ik. Nee, ik ... ik heb wel wat geld opgespaard, in ieder geval genoeg om me tot de volgende Marktdag te onderhouden. In de tussentijd zal ik gewoon twee keer zo hard moeten werken.’

‘Dat zal je,’ zei Áines vader. Hij roerde in de ketel en schepte toen vier kommen vol met dikke, stomend hete pap. ‘Het is een godswonder dat je op tijd wakker werd. De rook is een snellere moordenaar dan de vlammen.’

Ik huiverde bij de herinnering aan mijn droom, waar de geheimzinnige witte hinde door de vlammen was neergehaald. De razende brand die me al weken in mijn dromen achtervolgde leek plotseling betekenis te hebben gekregen. Een waarschuwing ... zoals ik soms wel vaker kreeg, voordat het onheil op mijn pad kwam. Ik had er nooit iemand over verteld, bang dat ze me voor gek zouden verklaren. Of erger: bezeten door de duivel. Was mijn huis daarom zo wreed van me afgepakt? *Hou op, Cliona. Zo bijgelovig ben je niet. Zelfs de Abt zou dat niet denken, toch?* Misschien moest ik mijn geheim toch met de Abt delen. Of, als ik dat niet durfde, in elk geval met Broeder Aidan. Hij zou me geloven, dat wist ik bijna zeker.

‘Hoe kon er in deze tijd van het jaar brand ontstaan?’ vroeg Áine zich hardop af. ‘Er was geen storm, geen bliksem ... Cliona, had je een kaars aangelaten?’

‘Alleen de oliebrander,’ zei ik. ‘Zoals iedere nacht.’

‘Was hij omgevallen?’

‘Ik denk dat hij was omgegooid.’ Ik liet hen zien wat ik van de vloer had opgeraapt: een zwarte veer. ‘Ik hoorde kabaal in de kamer toen ik wakker werd.’

Áine plukte de veer uit mijn hand en keek er peinzend naar. ‘Arm dier. Hij moet naar binnen zijn gekropen tegen de kou en toen opgesloten zijn geraakt.’

‘Dat is een jammerlijk einde,’ stemde ik zuur in. ‘Een die me bijna heeft geruïneerd.’

‘Wat ga je nu doen?’

Ik zuchtte diep. ‘Eerst moet ik onderdak vinden voor de komende nachten. Ik weet dat jullie geen plek voor me hebben.’

‘Och, Cliona ...’

Om haar gerust te stellen, bracht ik een glimlachje op. ‘Maak je om mij maar geen zorgen. Ik weet waar ik altijd terecht kan.’

Het klooster van Kilmacdara rustte als een kroon op de top van een heuvel. Hoewel de dikke steenwallen duidelijk maakten dat de broeders zich zouden verdedigen als er een groep roofzuchtige Vikingen langs zou trekken, was het nu in een meditatieve stilte gehuld.

Ik was getuige geweest van de bouw van het grote Kruis der Martelaren, en had ik het houten scriptorium zien verdwijnen, om daarna weer opgebouwd te worden uit modder en steen. Ik had achttien jaargetijden zien komen en gaan rond de ommuurde kloostertuinen, en ik was net zo vertrouwd met de hutjes en kapelletje die rondom de Grote Kerk verspreid lagen als met mijn eigen hartslag. Vandaag waren de kruisstenen op de begraafplaats bedekt onder een laagje poedersneeuw. Terwijl ik de Kleine Kerk passeerde, wierp ik een blik op de lucht. De

sneeuw viel langzaam maar gestadig naar beneden. Het zou niet lang duren voordat dat poederlaagje zou veranderen in een dikke deken. Wat de Kleine Kerk betrof, die zag er nog even wankel en haveloos uit als in mijn jeugd. Hij was gebouwd van oeroud eikenhout, een stijl die de laatste jaren snel uit de mode begon te raken. Want terwijl het klooster floreerde, trokken de Vikingen elke lente verder het binnenland van Ierland in. Stenen muren werden een steeds aantrekkelijker idee.

Ik bereikte de smalle poort en liet mijn knokkels driemaal op het hout neerkomen.

De poort zwaaide open en ik keek recht in het uitgeleefde gezicht van Abt Pádraig. Zijn eenvoudige bruine pij, die ik zelf geverfd had, was bespikkeld met witte vlokken.

‘Zeg, als dat onze Cliona niet is.’ Hij deed een stap opzij om me binnen te laten. ‘Lief kind, je ziet zo wit als melk. Ben je zo verkleumd?’

‘Hallo, Abt.’ Ik boog licht voorover en kuste hem op zijn wang. ‘Heeft u plaats voor mij?’

Abt Pádraig nam me fronsend op, voordat hij antwoordde: ‘Kilmac-dara heeft altijd een plekje voor haar favoriete dochter, daar hoeft u me nooit om te vragen.’

‘Ik heb een bed voor de komende nacht nodig ... Voor de komende nachten, eigenlijk. Mijn huis is ... Er is een brand geweest.’

‘O, Cliona! Wat spijt me dat. Ben je niet gewond?’

‘Ik ... nee. Ik heb er niets aan overgehouden, behalve de schrik.’

‘En je stoffen en wol? Wat is daarmee gebeurd?’

Weer moest ik vechten tegen die beklemmende band om mijn keel. ‘Mijn kostbaarste marktwaar ben ik kwijt. Ik moet binnen een maand helemaal opnieuw beginnen.’

Abt Pádraig liet een diepe zucht horen. Hij nam mijn handen in zijn verweerde handen, en ik voelde het verschil tussen zijn warmte en mijn eigen verkleumde huid. ‘Arm meisje van me,’ zei hij. ‘Heb je wel gegeten?’

‘Áine en haar familie hebben me vanochtend te eten gegeven.’

‘Je wordt nog ziek als je niet wat opwarmt. En zo lang in de kou staan doet mijn botten ook al geen goed.’ Hij gaf me een knipoogje. ‘Kom vlug binnen.’

Ik was dankbaar dat ik de bijtende wind kon inruilen voor de beschutte kloostergang. Zoals wel vaker sprong mijn blik naar de barst in één van de muren, rechts van een smal, spits raam. In die spleet lag een kleine schat verborgen: drie kopermunten die ik ooit eens had kunnen verstoppen. Als vijfjarig kleutertje was ik ervan overtuigd geweest dat Abt Pádraig dat beetje wereldse rijkdom van me afgepakt zou hebben.

Hij nam me mee naar zijn kloosterhut. Als Abt had hij de grootste hut op het terrein, al zei dat niet veel. Zolang ik me kon herinneren was het altijd een kille en sobere ruimte geweest, dus ik was verrast toen ik zag dat er nu een vuurtje brandde, en dat er kaarsen waren aangestoken in de nissen.

Hij moest mijn verbazing hebben opgemerkt, want hij glimlachte. ‘Zoals ik al zei: mijn botten verdragen de kou niet meer zo best als ze eens deden.’

‘God zal je die kleine gemakken vast vergeven,’ grinnikte ik.

‘Zeg dat maar tegen de Bisschop, wanneer hij me weer eens een zeer streng schrijven stuurt.’ Hij bood me een lage kruk aan en duwde zijn eigen zitplaats nog dichter naar de warmtebron. ‘Maar je bent niet thuisgekomen om het geklaag van een oude man aan te horen. Laten we het hebben over wat we aan jouw situatie kunnen doen.’

Ik liet mijn mantel van mijn schouders glijden. ‘Daarover heb ik een voorstel, Abt.’

Abt Pádraig vouwde zijn handen samen in zijn schoot en wachtte af. ‘Jullie hebben ook waren te koop tijdens de volgende Marktdag, toch?’

‘Zeker.’

‘En ik weet dat Broeder Aidan niet in staat is om de marktkraam drie dagen lang te bemannen, sinds hij zijn voet heeft gebroken. Ik zou het niet erg vinden om jullie waren ook mee te nemen naar Finnians

Kruispunt, zodat ik dat tegelijk met mijn eigen overgebleven goederen kan verkopen.’

De Abt glimlachte. ‘Je hoeft ons niet terug te betalen voor het dak boven je hoofd, Cliona. Dat hebben we nooit van je verlangd.’

‘Maar ik heb zo hard gewerkt om mijn ambacht en reputatie op te bouwen,’ zei ik. ‘Al drie jaar lang hoef ik niet meer van liefdadigheid te leven.’

‘Mijn lieve kind, in Kilmacdara is liefdadigheid ons ambacht,’ zei Abt Pádraig met een lachje.

‘Het zou geen probleem voor me zijn,’ hield ik vol. ‘Ik zou er zelfs van profiteren, als u me toestaat om voor jullie inkt en penneproeven te maken, en die ook te verkopen voor de helft van de opbrengst.’

‘Zo.’ Zijn blik boorde zich in de mijne, en even kon ik zijn gemoedstoestand niet raden. ‘Jij zou de helft van de inkomsten voor het werk van ons klooster willen innen?’

‘Alleen als u ermee instemt,’ zei ik snel. ‘Ik dacht dat het ons allemaal ten goede zou komen – Broeder Aidan zal wat hulp hebben, en Kilmacdara kan haar mooiste manuscripten tentoonstellen. Maar als u bezwaar hebt ...’

‘Helemaal niet. Dit lijkt me een uiterst pienter plan.’

Ik liet een zuchtje van opluchting ontsnappen. ‘Uw hulp betekent veel voor me, Abt.’

‘Daar ben ik blij om, Cliona. Welnu, vertel eens wat je nog hebt kunnen redden van het vuur. Je kleurstoffen?’

‘Een paar kleuren hebben het overleefd. Vooral rood en blauw. Maar ik wil graag paars maken.’

‘Paars, zeg je?’ Hij trok zijn wenkbrauwen met enig ongeloof op. Ik wist heel goed waarom hij me aankeek alsof ik zojuist verteld had dat ik sterrenlicht in mijn kleurenvat wilde vangen. Paars was geen kleur die gedragen werd door dorpslui, boeren of monniken, en werd ook niet gemaakt door eenvoudige weefsters zoals ik. De substantie die zo’n mooie, zeldzame kleur voortbracht kwam van zeedieren, die in de veel

warmere wateren van de oostelijke kusten zwommen. Handelaren uit het oosten kwamen naar het Midwinterfeest, en soms zelfs naar de Markt bij Finnians Kruispunt. Zij zouden me de zeedieren kunnen verkopen die ik nodig had. Als ik zou slagen, als ik parse stofballen kon verkopen aan vermogende dames en heren, dan zouden mijn geldzorgen vlug verdwenen zijn.

‘Finnians Kruispunt is een bescheiden markt, vol bescheiden handelaren,’ zei de Abt. ‘Aan wie zou je jouw keizerlijke paars verkopen?’

‘Ik verwacht niet dat iemand in Finnians Kruispunt mijn paars zal kopen, Abt,’ glimlachte ik. ‘Maar ik hoop wel te slagen op het Midwinterfeest.’

‘Zo gauw al? Kun je het binnen een maand afhebben?’

‘Misschien wel, als ik geluk heb. Als ik binnen een paar dagen mijn benodigdheden kan kopen.’ Ik keek hem ernstig aan. ‘Ik heb geruchten gehoord dat de neef van Heer Rían het kasteel heeft geërfd. Brian de Vilter zei dat hij al vóór Midwinter zijn intrek zal nemen, en dat hij zijn vrouw met zich meebrengt. Zijn naam is Heer Declan.’

‘Ik heb hetzelfde gehoord,’ zei Abt Pádraig. ‘Het verraste me. Zolang ik de oude Heer Rían heb gekend, heb ik hem niet ééns de naam van zijn neef op gunstige wijze horen noemen. Ik meende dat ze in eeuwig onmin leefden. Ik heb hem zelfs horen spreken over een geschreven decreet, dat deze Heer Declan zijn erfrecht zou moeten ontzeggen.’

‘Daar heeft hij u over verteld?’ vroeg ik, een beetje geschrokken.

‘Hij liet het vallen toen hij ijldde van de koorts. Als zo’n decreet al bestaat, betwijfel ik of het rechtsgeldig is. Heer Declan is Ríans enige erfgenaam.’

‘Ik had gehoopt dat hij bij zijn aankomst goedgehumt zou zijn,’ zei ik wat beteuterd. ‘En vrolijk genoeg om mijn beste waar te kopen. Maar als hij en Heer Rían het zo slecht met elkaar konden vinden ...’

‘Dan zou hij nog steeds heel vrolijk kunnen zijn,’ zei Abt Pádraig. ‘En jouw parse stoffen zouden precies kunnen zijn wat hij wil hebben, mijn

lieve. Elke landheer die zich in zijn nieuwe woning wil vestigen, wenst immers zijn volk te imponeren.’

Hoofdstuk 2

DRIE DAGEN LATER WAS mijn kar gedeeltelijk gevuld met schapenvachten en geweven stoffen, waarvan er maar heel weinig in mijn gebruikelijke, vrolijke kleuren geverfd waren. Het zou een armetierige verzameling zijn geweest, als de andere helft van de kar niet zwaar beladen was geweest met de ronde kazen die door het klooster werden gemaakt.

De monnik die mij naar Finnians Kruispunt zou vergezellen was Broeder Aidan, een jonge man met een rond, open gezicht en een gemakkelijke glimlach. Hij hinkte als hij liep, een blijvende herinnering aan een vervelend ongeluk, toen zijn voet was verpletterd door één van de dikke stieren die door het klooster gehouden werd.

‘Je hoeft om mij niet te treuren,’ zei hij, toen hij me met medelijden zag kijken naar zijn onhandige poging om de wagen te beklimmen. Hij accepteerde mijn hand en plofte op de bok neer. Zelf zou ik moeten lopen. Klaver, de oude muilezel, zou niet ons gewicht én dat van onze koopwaar kunnen trekken. ‘Eigenlijk zou ik onze stier moeten bedanken dat hij alleen op mijn rechtervoet is gaan staan, en mijn linkervoet met rust heeft gelaten.’

‘Ik treur niet,’ grinnikte ik. ‘Ik bewonder je opgewektheid.’

Broeder Aidan grijsde naar me. ‘In de wereld gebeurt altijd iets goeds nadat er iets fout is gegaan. Hoog tijd dat het geluk op ons pad komt, dus.’ Hij klakte met zijn tong en Klaver kwam schoorvoetend in beweging. De planken van de wagen kreunden, de wielen knerpten door

de sneeuw. Vlak nadat we de poort waren gepasseerd, hoorde ik een luid geblaf, gevolgd door de vlugge pootjes van de hond Niall, die achter ons aanrende. Niemand wist zeker van wie Niall eigenlijk was, of wanneer hij had besloten zich aan te sluiten bij de broeders van Kilmacdarra. De hond was er gewoon, net zo vanzelfsprekend als de oude Abt Pádraig, de gestreepte kat in de keuken en de bruine muizen die in de hoekjes van de refter scharrelden.

Broeder Aidan floot even tussen zijn tanden en Niall kwam met een ontspannen drafsje naast ons lopen. Ik woelde in zijn ruwe, grijze vacht en werd beloond met een kleddernatte lik van zijn tong.

‘Zo te zien gaat hij met ons mee,’ grinnikte ik.

‘Jawel, het lijkt erop dat we in goed gezelschap zijn,’ stemde Broeder Aidan vrolijk in.

We volgden de weg die heuvelafwaarts rondom het dorp slingerde. Het was de enige weg die geschikt was voor paard en wagen. Alle andere paden waren veel te smal; die slingerden met bochten en lussen rondom de werkplaatsen en veestallen, graanopslagen en rietgedekte huisjes. In de tientallen jaren dat het klooster van Kilmacdarra hier al was, was de nederzetting eromheen gegroeid als maretak rondom een eik.

Toen ik een blik over mijn schouder wierp, zag ik in de verte de rook van kookvuren uit het dorp opstijgen. Ik verbeeldde me dat ik nog net een vleugje verbrandde kolen kon ruiken toen er een windvlaag onze kant op waaide. De sneeuw moest nu door het verwoeste dak van mijn woning vallen. Ik geloofde niet dat de muren en balken vóór de lente konden worden hersteld ...

‘Cliona? Je kijkt verdrietig.’

Ik zuchtte diep. ‘Het zal maanden duren voordat ik weer een eigen huis heb.’

‘In de tussentijd zal je niet dakloos zijn.’

‘Dat weet ik. Daar ben ik dankbaar voor. Broeder Aidan, je weet dat ik net zo veel van Kilmacdarra houd als jij. Maar ik hoor niet echt bij jullie.’

‘Nonsens!’ riep Aidan joviaal uit. ‘Je hoeft maar een kap en pij te dragen, en we zouden je in een oogwenk voor één van ons aanzien.’

Ik lachte. ‘Nee, dat zou niet gebeuren. En als Abt Ciarán nog geleefd had, zou hij het een en ander te zeggen hebben over de aanwezigheid van een vrouw in jullie midden.’

‘We kunnen jou toch moeilijk een vrouw noemen,’ grinnikte Broeder Aidan.

Mijn glimlach gleed van mijn gezicht en ik voelde mijn wangen kleuren. Ik was achttien jaar; oud genoeg om te trouwen en een kind te krijgen, als ik dat zou willen. Soms vroeg ik me af of ik ook een liefde moest zoeken om samen een gezin mee te stichten. Op andere dagen was ik juist dankbaar dat er niemand was die me kon vertellen hoe ik mijn leven moest leiden. Mijn leven was helemaal van mezelf.

Aidan merkte mijn ongemakkelijke stilte op. Hij wierp me een blik toe. ‘Wat ik bedoel is dat je voor ons nog steeds het kleine meisje van Kilmacdara bent.’

‘Hm-hm,’ prevelde ik. ‘Zeg, Aidan ... Heb je wel eens vreemde dromen?’

Hij keek me verbaasd aan. ‘Vreemde dromen? Wel ... Gisternacht meen ik gedroomd te hebben dat mijn papkom steeds op vreemde wijze leeg was, voordat ik een hap kon nemen.’

Ik grinnikte. ‘Had je honger toen je wakker werd?’

‘Als een paard.’

Weer lachte ik even. ‘Maar dat bedoel ik niet. Een grijze hond, een witte hinde en een bloederige kraai, met rottende wonden in zijn lijf. Twee gouden muntstukken. Kun je bedenken wat dat zou betekenen?’

Zijn vrolijke grijns maakte plaats voor een peinzende frons. ‘Dat is inderdaad vreemd. Heb je nachtmerries?’

Ik haalde mijn schouders op. ‘Ik schrik soms wakker.’

‘De kraai kan jouw woning zijn,’ zei Aidan. ‘Afgebrand en bijna gestorven. De twee muntstukken zijn de rijkdom die je verlangt om je leven weer op te bouwen. De hond is niet zo moeilijk te verklaren.’ Hij

wees grinnikend naar Niall, die net hard blafte en van de weg af vloog, het bos in. ‘Dat is onze aanhoudende kopzorg.’

‘Niall!’ riep ik geïrriteerd. Aidan liet een schel fluitje horen. Weer hoorde ik het geblaf, gevolgd door krakende takken in het kreupelhout.

‘Hij moet een konijn of een vos op het spoor zijn gekomen.’ Aidan trok aan de teugels om de muilezel te laten stoppen.

‘Belast je voet niet,’ zei ik. ‘Ik haal hem wel weer op.’

‘Ga niet te ver,’ waarschuwde hij me. ‘Het is glibberig in de sneeuw.’

Ik trok mijn rokken op en glibberde inderdaad van de weg af. De meeste bomen waren veranderd in kale skeletten, die hun prikkende takken als plagende vingertjes in mijn kleren lieten haken. Onder de verraderlijke sneeuw lag de bosgrond er hard en bevroren bij. Elke ondergesneeuwde molshoop of boomstronk leek me te willen laten struikelen.

De hondensporen leidden me langs een flauwe helling naar beneden, daarna over een ijzig beekje, dat klaterend langs de door de wind gevormde sneeuwhopen stroomde. Al gauw had ik geen zicht meer op de wagen of op de weg, maar ergens verderop hoorde ik Nialls aanhoudende geblaf. Ik vroeg me af of Niall het konijn al had gepakt, of dat een vos zijn neus had gekrabd. Ik passeerde een groepje jonge taxusbomen en dook onder hun laaghangende takken door. Een handvol sneeuw kwam in mijn nek terecht. Bijna slaakte ik een hoog gilletje. Ondanks het daglicht begon het hier schemerig te worden. De bomen waren hoger en ouder, hun takken verduisterden grote delen van de hemel. Er ontstond een ongemakkelijke tinteling in mijn nek, die niets te maken had met de smeltende sneeuw die daar nog steeds naar beneden droop. Ik kende dit stuk van het bos. Het was nog niet erg ver van het dorp, maar toch kwamen hier zelden mensen.

‘Niall!’ riep ik gedempt, toen ik zijn blaf opnieuw hoorde. Even later zag ik hem. Hij had een gat in de sneeuw gegraven en zijn neus daar zo diep mogelijk in gestoken. Hij stond precies tussen twee stenen monolieten in. Beide waren zo hoog als een volgroeide man, en markeerden

de ingang van een soort kamertje, dat uit steen en aarde gebouwd was. Ik wist dat er binnen in dat kamertje een tunnel was, die verder de aarde in leidde. Het geheel deed me denken aan een open mond, zo oud dat hij in steen was veranderd.

De mensen uit het dorp noemden de tombe Cidáeds Smidse, maar wie Cináed dan precies was, wist niemand. Als er hier ooit een man met die naam had geleefd, was hij al lang geleden gestorven. Er werd gefluisterd dat deze plek behekst was, dat duivels en feeën tussen de stenen dansten. Áines broertje had me wel eens verteld dat er ooit een smid in het bos had gewoond, lang voordat het dorp of het kasteel of zelfs het klooster gebouwd waren. *‘In oude tijden,’* had hij me met glimmende oogjes toegefluisterd, *‘hoorden reizigers die met zonsondergang deze weg bewandelden een enorme hamer op een aanbeeld slaan. Het was een elfensmidse.’*

Ik wist niet hoeveel ik van die verhaaltjes geloofde. Toch had ik mijn eigen reden om te huiveren toen ik de hond voor de stenen tombe naderde. Hier was het geweest, in de holte tussen de toegangstenen, dat Abt Pádraig een mand met daarin een huilende zuigeling had aangetroffen. Die zuigeling was ik geweest, en niemand had me ooit kunnen vertellen door wie ik daar was achtergelaten, of waarom.

Slechts één keer was ik hier eerder geweest, toen mijn nieuwsgierigheid sterker was geweest dan mijn bijgeloof. Ik kon niet ouder zijn geweest dan tien. Ik had het in mijn hoofd gehaald dat mijn verloren moeder hier misschien een bericht voor mij had achtergelaten, maar voordat ik die oude tunnel had kunnen betreden, had de angst me alweer in zijn greep gekregen. Ik kon nog steeds niet helemaal uitleggen wat me zo bang had gemaakt. Alle magie van deze tombe was immers allang verloren gegaan, en alle heidenen waren verdwenen. Toch had het verkeerd gevoeld om naar binnen te gaan. Het was een griezelig, indringend gevoel geweest, dat zich diep in mijn buik had geroerd.

‘Niall, kom!’ beval ik. Even keek hij kwispelend op, maar begroef zijn neus toen onmiddellijk weer in de sneeuw. Ik schudde mijn hoofd en

greep hem bij zijn nekvel. ‘Kom nou mee, hond, of moet ik soms een riem voor je halen? Broeder Aidan zit te wachten.’

Met tegenzin liet hij zich van het gat wegtrekken. Ik wierp er nog een blik op en zag niets dan modder en wortels. Al die moeite voor een geurtje. Ik grinnikte en leidde de hond weg van de tombe.

We waren nog geen twintig stappen verder, toen ik meer twijgen hoorde breken. Niall spitste zijn oren en ik draaide snel mijn hoofd naar het geluid. Voor ik het wist, voelde ik het stalen lemmet van een dolk tegen mijn keel drukken, en een sterke hand die in mijn schouder kneep.

Ik gilde van schrik.

De man die me vasthield leek net zo verbaasd om mij te zien.

‘Laat los!’ piepte ik doodsbang. ‘Er wacht iemand op me en ik ga gillen!’

Zijn blik leek een moment op mijn gezicht te blijven plakken, terwijl mijn hart razendsnel klopte. Toen liet hij me snel los, alsof hij zich aan me had gebrand. Hij had nachtzwart haar, een scherp gezicht en een paar opvallend grijze ogen, waarboven donkere wenkbrauwen een diepe frons vormden. Ook zijn kleren waren grijs, maar ondanks die grauwe kleur, kon ik zien dat zijn tuniek en rijbroek uit goede snit waren gesneden.

‘Vergeef me,’ zei hij, hoewel hij nog steeds naar me keek alsof ik hém de schrik van zijn leven had gezorgd. Hoe ik dat voor elkaar had gekregen, was me een raadsel. Hij was immers lang en breedgeschouderd, bewapend als een soldaat of een krijger. Een huurling? ‘Ik was op mijn hoede voor rovers en dieven. Ik meende een geluid te hebben gehoord.’

‘Je hebt ons gehoord.’ Ik stond nog steeds op mijn benen te trillen. ‘Ik kwam mijn hond halen.’

Hij knikte en stak zijn dolk in een schede aan zijn riem. Zijn blik gleed langs me heen, naar de tombe. ‘Is er nog iemand bij je?’

‘Natuurlijk! Er wacht iemand op me bij de weg. Ik ben niet alleen.’

‘Vergeef me,’ zei hij opnieuw. Deze keer was er iets meer warmte in zijn stem te horen. ‘Ik zie dat ik je bang heb gemaakt. Heb ik je gesneden?’

Hij kwam dichterbij en hief zijn hand op. De lange vingers, die enkele ogenblikken geleden mijn schouder nog bijna hadden gekneusd, streken nu zachtjes over de gevoelige plek in mijn hals. Daar had ik inderdaad een haardunne snee opgelopen, pijnlijk genoeg om te steken toen hij hem aanraakte.

Uit mijn doen gebracht duwde ik zijn hand weg en deed vlug een paar stappen bij hem vandaan. Niall leek mijn ongemak aan te voelen, want hij trok zijn bovenlip op en begon te grauwen. De vreemdeling verstijfde. De gesloten blik keerde in zijn ogen terug toen hij van mij en mijn hond vandaan stapte.

‘Het was werkelijk niet mijn bedoeling om je kwaad te doen.’

‘Het gaat prima,’ snauwde ik de vreemdeling toe. ‘Ik ga weer verder.’

‘Goed dan. Ik zal je met rust laten, maar ...’ Hij gebaarde in de richting van de bosrand. ‘Het lijkt erop dat we allebei terug naar de weg moeten.’

‘Juist.’ Ik vervolgde mijn pad en hield Niall tussen ons in, voor het geval dat. De vreemdeling was niet oud, ik vermoedde dat hij slechts enkele jaren ouder dan ik was. Toch straalde hij iets grimmigs en ernstigs uit.

Hij probeerde geen gesprek gaande te houden, en bleef op een gepaste afstand. Dat gaf mijn hart de tijd om weer in zijn normale ritme te slaan. Als hij me echt wat had willen doen, zou hij dat al bij de tombe hebben gedaan, ver genoeg van de weg verwijderd dat niemand mijn gegil zou hebben gehoord. Zijn wroeging had ook oprecht geleken. Maar zijn strelende vingers op mijn keel waren echt te brutaal geweest. Geen enkele man had me daar ooit aangeraakt, in elk geval niet meer sinds ik een volwassen vrouw was geworden.

Terwijl ik dit alles zat te bedenken, bleef ik steelse blikken in zijn richting werpen. Hij was echter vlot doorgelopen, zonder nog naar me om te kijken. Ik besloot iets te zeggen. ‘Je moet hier vreemd zijn, anders zou je weten dat dit deel van het bos meestal veilig begaanbaar is.’

Er kwam geen antwoord, slechts een knik.

‘Heb je ook een naam?’

‘Natuurlijk.’

Wanneer hij bewoog, gleden zijn ogen van links naar rechts, als een wolf die zijn omgeving in de gaten hield.

‘Ik heet Cliona.’

Zijn blik sprong weer naar mij.

‘Ben je op weg naar het dorp of naar Finnians Kruispunt?’

‘Nee,’ zei hij.

Kennelijk had hij besloten dat hij niet langer vriendelijk hoefde te zijn, nu hij wist dat ik in orde was. De weg werd zichtbaar en ik was stilletjes dankbaar dat we daar ieder een andere kant op zouden gaan.

Ik hoorde de stem van Broeder Aidan al voor we de bomen achter ons gelaten hadden. Daarna zag ik dat onze wagen aan de kant was gegaan, om plaats te maken voor een groep ruiters. Er waren wagens en lakeien, een handjevol bewapende lieden en twee prachtig uitgedoste paarden, die twee even prachtig geklede personen droegen. Eén van hen, de man, leunde achterover in zijn zadel en luisterde aandachtig naar Broeder Aidan.

Hij was een knappe man, met een gladgeschoren gezicht en zacht bruin haar. Slechts een dunne streep grijs bij zijn oor, en de rimpels naast zijn ogen, verrieden iets over zijn leeftijd. Hij droeg een goede, donkerrode tuniek met een dikke bontmantel tegen de sneeuwvlagen. De vrouw aan zijn zijde was jong, misschien bijna mijn gelijke in jaren. In al het andere was zij mijn tegenhanger. Ze had haar als de kleur van gouden korenvelden, een blank gezicht waarin haar wangen rood getint waren door de kou. Zodra ze bewoog, zag ik aan elke vinger het glimmende goud van vele ringen. Ook zij zat ineengedoken in een dikke mantel, en leek lang niet zo geïnteresseerd te zijn in de woorden van een eenvoudige monnik.

Voor ik mijn starende blik van haar kon afwenden, trok Niall zich uit mijn handen los en rende op Aidan af. Aidan keek op.

‘Ah, daar ben je! Kom, blijf daar niet zo staan.’

De goedgeklede man keek mijn kant op. Zijn glimlach toonde de kuiltjes in zijn wangen. ‘En wie is deze lieflijke jongedame?’

Ik stapte de weg op. De man die me had gevolgd, gleed stilletjes langs me heen om zich naast de ruiters te voegen.

‘Dit is Cliona,’ zei Broeder Aidan. ‘Ze is een soort beschermeling van het klooster. Cliona, we hebben het geluk om paden te kruisen met Heer Declan en zijn echtgenote, Vrouwe Maeve. Ze zijn op weg naar de Eikenburcht.’

Dus dit was Heer Declan. Ik probeerde iets op te vangen achter zijn vriendelijke gezicht en zijn uitnodigende glimlach – iets dat het venijn toonde van een man die jarenlang in onmin had geleefd met zijn enige oom. Ik kon er geen spoor van vinden. Zijn glimlach was open en warm. En wat nog veel belangrijker was: hij zag er rijk genoeg uit om een hele kledingkast vol gewaden te kopen.

Ik zette mijn meest charmante glimlach op. ‘Het is een eer om u te ontmoeten, mijn heer en mijn vrouwe.’

‘Het genoeg is wederzijds. Een beschermeling van het klooster, zei je? Vergeef me mijn verwarring ... Woont daar een jonge vrouw bij de broeders?’

‘O nee, ik woon nu in het dorp. Ik ga gewoon met Broeder Aidan mee naar de Markt bij Finnians Kruispunt.’

‘Je verkoopt kaas?’

‘Kaas, wol en textiel, mijn heer. Ik ben een wever, ik verkoop mijn eigen goederen.’

‘Werkelijk?’ Zijn blik gleed over onze wagen. ‘Gaat dat je goed af?’

Ik aarzelde en volgde zijn blik naar mijn stofbalen. Ik kon zijn gedachten wel raden: deze stoffen waren bedoeld voor eenvoudige stedelingen: modderig bruin, dof rood en een saaie tint donkerblauw, die niet bepaald in het oog sprong. Ze waren snel te produceren en gemakkelijk te verkopen, maar waren niet het handelsmerk van een meesterwever die stoffen kon maken voor het soort kleding dat hij en zijn echtgenote droegen.

‘De Markt bij Finnians Kruispunt trekt alleen mensen aan uit de nabijgelegen dorpen, mijn heer,’ verdedigde ik mezelf. ‘Ik verkoop aan werklieden wat zij zich kunnen veroorloven en houd mijn mooiere koopwaar weg van sneeuw en hagel.’

‘Cliona maakt zeker de beste lappen en de mooiste kleurstoffen,’ zei Broeder Aidan opgewekt.

Dat liet Heer Declan nogmaals glimlachen. ‘En je hebt een wandeling door het bos gemaakt, zie ik.’

Ik zuchtte. ‘Ik moest de hond terugbrengen.’

‘En je hebt hem gevonden.’ Zijn ogen sprongen naar de zwijgende man aan zijn zijde. ‘Nietwaar?’

De man in het grijs hield zijn blik strak voor zich. ‘Ik had iets gehoord tussen de bomen, meester. We weten niet hoe veilig de weg is.’

‘Ik hoop dat je Cliona niet hebt laten schrikken.’ Er schemerde nog steeds een glimlach in zijn mondhoek, maar hij leek wat van zijn warmte verloren te hebben. ‘Of zij jou? Dat zou haar een slechte eerste indruk van ons geven.’

‘Ik heb me verontschuldigd,’ antwoordde de man in het grijs toonloos.

‘Het was niets,’ hoorde ik mezelf opgewekt zeggen. ‘We hadden elkaar daar gewoon niet verwacht.’ Waarom ik het grootste deel van de waarheid weglief, wist ik zelf niet precies. Even haakte mijn blik in die van hem. Ik ving een glimp van verbazing op, waarna zijn koele ogen een tint donkerder kleurden ... was dat dankbaarheid? Het was te snel verdwenen om het zeker te weten.

Mijn vlugge antwoord leek weinig uit te maken, want de blik die Heer Declan hem toewierp was maar een beetje minder koud dan de sneeuw die nog steeds op ons neerदारrelde.

De jonge edelvrouw dreef haar paard dichterbij dat van haar man. ‘Declan, kunnen we doorgaan? Ik begin het echt koud te krijgen.’

‘Natuurlijk, mijn lieve. Dan moeten we gaan.’ Heer Declan glimlachte breeduit en nam de teugels van zijn bruine ruiter weer op. ‘Het is

tenslotte nog een hele rit naar het kasteel. Ik hoop dat de haard warm brandt als we aankomen.’

‘De rentmeester Donal zorgt nog steeds voor de Eikenburcht, mijn heer,’ zei Broeder Aidan. ‘Hij heeft de oude Heer Rían nooit in de kou laten staan, en ik weet zeker dat hij u een warm welkom zal geven.’

‘Dan zal ik een boodschapper voor ons uit sturen. Ik vrees dat onze komst enigszins onverwacht is.’

Broeder Aidan klakte met zijn tong. De muilezel begon te lopen en trok onze wagen weer op de weg. ‘God behoedde u, mijn heer en mijn vrouw.’

‘Veel geluk op de markt, broeder. Cliona.’

‘Dank u wel.’ Met Niall aan mijn zijde liep ik achter de wagen aan. ‘En welkom in Kilmacdara, Heer Declan.’

Terwijl ze verder reden, hoorde ik een harde vingerknip, gevolgd door een gegromd bevel: ‘Cú, blijf niet zo achter. Loop door.’

Ik wierp een blik over mijn schouder en zag hoe de grijze man zijn pas versnelde.

‘Cú,’ zei ik zacht tegen Broeder Aidan, toen we ver weg genoeg waren om niet meer gehoord te worden. ‘Dat betekent *bond*. Denk je dat dat zijn naam is?’

‘Misschien is het zijn functie,’ zei Aidan bedachtzaam. ‘Hoed je voor machtige mannen die hun minderen bespotten, Cliona. Maar wat denk je ervan? Was hij rijk genoeg voor je?’

‘Zeer waarschijnlijk,’ grijnsde ik. ‘Het is jammer dat ik niets bij me had om indruk op hem te maken.’

Broeder Aidan wierp me een zijdelingse blik toe en richtte zich toen weer op de weg die voor ons lag. De sneeuw viel inmiddels met dikke vlokken naar beneden. Hij trok zijn kap op, en ik de mijne. Het gekraak onder mijn laarzen, en de knerpemde wagenwielen, veroorzaakten het enige geluid in de omgeving.

Hoofdstuk 3

STRENGEN MARETAK KLAMPTEN ZICH vast aan de eiken die rondom Kilmaccara groeiden. De bessen waren even wit als de dikke sneeuw-mantel die de heuvel bedekte.

Ik liep naar beneden en nam het pad dat langs de kleine huisjes slingerde, met een mand vol dampende, warme broodjes aan mijn arm. Tadhg de Bouwer stond al voor mijn huis. Met vernauwde ogen nam hij de verschroeide muren en de verkoolde balken van het dak in zich op. Toen hij me hoorde naderen, wierp hij me een vluchtige blik toe, schudde even zijn hoofd en ging verder met zijn keuring. De lijnen rond zijn mond stonden strak.

Sinds ik was teruggekeerd van de Markt bij Finnians Kruispunt, was ik hier niet meer geweest. Ik had het gewoon niet gedurfd. Nu, bij klaarlichte dag, zag mijn huis er nog ellendiger uit dan ik me herinnerde. Boven op de as was sneeuw neergedaald, net als op de paar meubelstukken die op een of andere manier gespaard waren gebleven. Mijn slaaphoek met mijn stromatras was niets meer dan een zwart hol. Mijn kisten, manden en kleipotten waren weg of gebarsten. Ik pakte een aarden scherf van de grond op. Er zat zwarte roet op, maar toen ik dat eraf veegde, gleden mijn vingers over een achtergebleven vlek felle, rode verf. Eén van mijn mooiste kleuren.

‘Je kunt beter niet te dichtbij komen,’ waarschuwde Tadhg me. ‘De structuur is verzwakt. Zie je de houten balken? Dat hout is vanbinnen helemaal doorgebrand. Als dat instort, wil je er niet onder staan.’

Ik trok mijn mantel steviger om mijn schouders en deed een stap achteruit. ‘Wat kan ik doen?’

‘Haal de oostelijke muur naar beneden, en de noordelijke muur ook. Die balken kunnen weg, daar moeten nieuwe worden geïnstalleerd. Het dak zal opnieuw gedaan moeten worden ...’

‘Hoe moet ik aan al dat hout komen?’ kreunde ik.

Tadhg wendde zijn blik van dakbalken naar mij. Hij haalde zijn schouders op. ‘Dat wordt lastig in de winter. In het voorjaar kunnen we jonge bomen vellen, en ze een flinke tijd laten drogen ...’

‘Het voorjaar?’ herhaalde ik, mijn stem een octaaf hoger dan normaal. Weer greep ik mijn mantel stevig vast. ‘Dat duurt nog meer dan vijf maanden! Er zal niets meer zijn om te herstellen als we het huis zo open laten liggen!’

Tadhg leek even te denken. ‘Je zou kunnen overwegen om het geheel te slopen en alles opnieuw te laten opbouwen. Dat zou uiteindelijk wel eens makkelijker kunnen zijn.’

Ook dan zou ik waarschijnlijk moeten wachten tot de sneeuw gesmolten was. Ik probeerde mijn paniek te onderdrukken en mijn opties rustig af te wegen. ‘Hoeveel gaat me dat precies kosten?’

‘Ik zou wat werklui moeten inhuren.’

‘Ik kan ook helpen. Misschien zijn de broeders bereid om een dag of twee mee te werken. Ze zijn niet bang om hun handen uit de mouwen te steken ...’

Tadhg glimlachte. ‘Wie weet. Stel dat je een paar vrijwilligers kunt krijgen. We moeten eerst deze overblijfselen tot op de fundering afbreken, dan voldoende bomen vellen – dat is al minstens twee weken werk – en vervolgens het hout, de kolf en het stro voorbereiden. Je moet op een maandloon rekenen, Cliona. Twee zilverstukken de man, vermoed ik.’

Twee zilverstukken de man. Mijn mond werd er droog van.

‘Cliona? Ik kan je geen vriendendienst doen. Ik heb dit loon net zo hard nodig als ieder ander.’

‘Dat begrijp ik, Tadgh. Je hebt helemaal gelijk. Twee zilverstukken de man.’ Ik slikte. ‘Ik zal zorgen dat ik dat na het Midwinterfeest heb.’

De bouwer knikte. ‘Zoek vóór die tijd wat gewillige monniken. En ...’ Hij leek te aarzelen. ‘Mijn mannen en ik kunnen deze ruïne al afbreken. Dat zal ons tijd schelen zodra de lente komt. Maar dan moet je vooruitbetalen. Niet de gehele som, maar een deel.’

‘Hoeveel?’

‘Drie zilverlingen. Heb je dat?’

‘Jawel. Ik zal het je later brengen.’ Wat ik er niet bij zei, was dat dit een grote hap uit mijn spaargeld zou betekenen. Ik had vijf zilverlingen en een handjevol koperen munten opgeslagen in een ijzeren kistje. Ik dankte God voor mijn vooruitziende blik, want het ijzer had het vuur overleefd, waardoor mijn geld veilig was. Maar als ik zo weinig zilveren munten zou overhouden, was ik er niet zeker van of ik het wel zou halen tot het Midwinterfeest. Of nee, dat was niet helemaal waar. Natuurlijk zou ik het redden, omdat Abt Pádraig me kosteloos van voedsel en onderdak zou voorzien, zoals hij altijd al had gedaan.

Alsof hij mijn gedachten had geraden, of misschien had hij gewoon mijn gezichtsuitdrukking opgemerkt, zei Tadgh: ‘Weet je zeker dat je het geld hebt? Ik kan mijn mannen niet aan het werk zetten en dan terugkomen op het beloofde loon.’

‘Natuurlijk.’ Ik dwong mezelf om te glimlachen. ‘Ik zal dan wat langer in het klooster wonen, dat is alles.’

Tadgh knikte opnieuw. ‘Breng me het bedrag zodra het kan. Ik sta klaar.’

‘Dank je. Ik heb deze voor je meegenomen.’ Ik gaf hem de mand met broodjes. ‘Eet ze nu ze nog warm zijn.’

Hij grijnsde. ‘Dat is misschien al te laat met dit weer. Mijn vrouw klaagde dat het huis vanbinnen net zo koud is als vanbuiten.’

‘De winter is vroeg en koud,’ stemde ik in. ‘Zelfs de kloosterhallen tochten als een open veld.’ Ik liet mijn blik afdwalen naar de verre heuvel, en de twee torens van het kasteel die tussen de bomen van het woud

uitstaken. ‘Had ik ook maar een stenen woning, zoals de Eikenburcht. Misschien wil Heer Declan tijdens de wintermaanden wel een nieuwe hulp inhuren. Dat zou me warm houden én geld opbrengen.’

‘Heer Declan? Heb je hem al gezien?’

‘Broeder Aidan en ik hebben hem met zijn gevolg ontmoet toen we onderweg waren naar Finnians Kruispunt. Hij kwam vriendelijk en gul over.’

‘Ja? Nou, ik heb gehoord dat hij zijn rentmeester, Donal, heeft ontslagen. Die is nu naar het dorp teruggekeerd. Blijkbaar heeft Heer Declan zijn eigen hulp meegebracht.’

‘Maar Donal heeft Heer Rían jarenlang gediend!’

‘Zijn halve leven al, volgens mij. Maar een heer heeft het recht om zijn eigen bedienden aan te stellen. Ik vraag me wel af hoe gul hij dan echt is.’

‘Wordt er over hem gesproken in het dorp?’

‘Je weet hoe het gaat,’ zei Tadhg schouderophalend. ‘Heer Rían was één van ons, Heer Declan komt uit Meath. We zien hier niet zoveel vreemdelingen.’

‘Heer Declan is Ríans neef,’ zei ik. ‘Misschien voelt hij zich wel één van ons.’

‘Tja, er wordt overal en altijd wel geroddeld. Mensen hadden een hoop te zeggen over de vrouw van de Vilter, over jou, over een os die met twee koppen was geboren ... Heer Rían was een goede man, God hebbe zijn ziel. Natuurlijk maakt het de tongen los als zijn neef zich zijn woning toe-eigent.’

‘Wacht eens,’ zei ik vlug. ‘Wat zeiden ze over mij?’

Tadhg lachte hardop. ‘Er is nooit een kwaad woord gesproken, meiske. Niet sinds je als mollige peuter door de straten hobbelde.’

‘Maar wat zeiden ze dan?’ Het verbaasde me niet dat er geruchten rond waren gegaan toen Abt Pádraig me gevonden had. Ik had er alleen nog nooit iemand iets over horen zeggen.

‘Ze zeiden dat je was gevonden bij Cináeds Smidse, dat je in kant en zijde was gewikkeld. Er werd gefluisterd dat je een wisselkind was, achtergelaten door een wrede feeënmoeder.’

Dat deed me mijn hoofd schudden. ‘Ik heb te lang met monniken geleefd om me het hoofd op hol te laten brengen door bijgelovige praatjes.’

‘Juist,’ zei Tadgh.

‘Want mijn moeder was waarschijnlijk een arm, hongerig meisje dat niet in staat was om voor een kind te zorgen.’

‘Juist, Cliona,’ zei Tadgh opnieuw. ‘We weten dat je één van ons bent. Al die geruchten zijn jaren geleden al uitgestorven.’

‘Het spijt me ... Ik ben gespannen, meer niet. Ik zal je niet langer ophouden; ik heb ook nog genoeg klusjes liggen.’ Ik knikte hem toe. ‘Bedankt voor je hulp. Ik kom de betaling nog brengen.’

Terwijl ik weer de heuvel op ploeterde, dwaalden mijn gedachten af naar de moeder die mij had achtergelaten, overgeleverd aan het barre woud. Het bracht me uit mijn doen.

De dagen die voorafgingen aan het Midwinterfeest werden korter en donkerder. Soms stopte het even met sneeuwen, maar er waren ook ochtenden waarop ik na het ontwaken ontdekte dat het haardvuur bijna was uitgegaan, en dat mijn deur was dichtgevroren. Abt Pádraig had me in een van de kleinste kloosterhutten ondergebracht. 's Ochtends was het er net zo donker als 's avonds, als het vuur nog niet goed aangestoken was.

Het vuur in mijn dromen was tot mijn opluchting gedoofd. Maar in de as van het kale landschap zag ik keer op keer een grijze wolf-